

skyldes den højere Arbejds løn. Det er efterhaanden, om man saa maa sige, blevet den højeste nationaløkonomiske Visdom i Danmark i de senere Tider, men man behøver kun en lille Smule historisk Erfaring for at vide, at Prisstigningen, i hvert Fald i Krigens første 4—5 Aar, ikke har haft noget som helst med Stigningen i Arbejds lønnen at gøre, idet denne altid er kommet bagefter Prisstigningen. Det kan man finde ved at undersøge de Tal, der findes i saa Henseende af officiel Art. Det er klart, at hvor der foregaar Prisstigninger, som paavirker Arbejdernes Købeevne, er Arbejderne nødte til at kræve en højere Løn. Det er muligt, at de faar den, det er ogsaa muligt, at de ikke faar den, men de Krav, der har været stillede under Krigen, har saa godt som alle været motiveret udtrykkeligt med den *forudgaaende* Prisstigning, og dermed bortfalder absolut den Paastand, at det er Arbejds lønnen, Prisstigningen skyldes. En anden Ting er, at hvis vi taler om Pristald, vil naturligvis den Forhøjelse af Arbejds lønnen, som er indgaaet i Produktionskostningerne, være vanskelig at tvinge tilbage igen. Men det er, som sagt, et helt andet Spørgsmaal, som der i hvert Fald i Øjeblikket slet ikke foreligger noget som helst om. Efter alt, hvad de officielle Udslag af det økonomiske Liv i Danmark viser, er der vist endnu en meget rigelig Margin at tage af med Hensyn til Prisnedgang, inden det skulde være nødvendigt at sige, at Nedgangen stoppede paa Grund af Arbejds lønnen. Naar vi har set den Guldstrøm, der i de senere Tider er flydt ud over Landet fra Sammenslutninger, økonomiske Virksomheder i de foregaaende Aar, vil man, selv om man naturligvis ikke skal slutte alting ud fra enkelte Procenttal, dog have et ganske tydeligt Indtryk af, at der i de sidste Aar er tjent ganske gode Penge i Danmark af dem, der har staaet med det økonomiske Herredømme over Produktion og Omsætning, og saa længe der foreligger saadanne gode og velbelagte Beviser, som høje Procenttal og dermed følgende høje Udbytter er, tror jeg, man kan slaa fast, at saa er der i hvert Fald endnu en ganske rigelig Margin, inden den eventuelle Prisnedgang

behøver at standse der, hvor der bliver Spørgsmaal om, hvorvidt det er Arbejds lønnens Skyld, at det holdes oppe eller ikke.

Jeg har villet gøre disse Bemærkninger, fordi det altid er uheldigt, at der opstaar visse økonomiske Dogmer, og jeg tror altsaa, at der er ved at opstaa et økonomisk Dogme med Hensyn til Arbejds lønnens Betydning for det nuværende Prisniveau. Jeg føler mig forvisset om, at enhver, der vil undersøge Spørgsmaalet nøjere, vil komme til den Slutning, at det er en meget let Sætning at udtale, men at den er meget vanskelig at føre noget som helst Bevis for.

Naar dette Lovforslag nu foreligger til Behandling i den danske Rigsdag, stiller vort Parti sig paa det Standpunkt, at vi vil være med til at gennemføre det, ikke fordi vi er tilfredse med dets Bestemmelser, thi vi tror, og det vil Fremtiden formentlig give os Ret i, at det vil være nødvendigt i endnu højere Grad at lade det offentlige beskæftige sig med den økonomiske Virksomhed — vi er ikke Tilhængere af den Trossætning, at alting gaar bedst, naar blot de private faar Lov til at skalte og valte, som de vil —, men fordi vi er klare over, at paa det nuværende Tidspunkt vil saadanne Lovbestemmelser kunne faa praktisk Betydning med Hensyn til den fremtidige Udvikling, og navnlig vil de kunne danne Grundlaget for Oplysning om de økonomiske Forhold i Danmark. De Bestemmelser, der herom findes i Lovforslaget, anser jeg for de betydningsfuldeste. De gaar ud paa, at dette at drive en stor og udstrakt økonomisk Virksomhed i Danmark ikke er noget, som har Lov til at foregaa i Skygge, det bør holdes frem for Offentlighedens Øjne, for at de Folk, der har med den at gøre, kan være det, der foregaar, bekendt. De Bestemmelser, der herom findes i Lovforslagets § 3, vil sikkert faa en meget stor Betydning, idet de vil muliggøre, at det danske Folk i højere Grad end nu kan blive bekendt med, hvorledes de økonomiske Virksomheder her i Landet drives. Det vil naturligvis altid paavirke saadanne Virksomheder ubehageligt, at man kommer og siger til dem: nu skal I give Offentligheden Oplysninger,